

Daně z příjmů

přehledy, daňové
a účetní tabulky

**161 názorných přehledů, 30 tabulek
a 5 příloh**

zahrnuty novely pro rok 2020

v přehledech zahrnuty odkazy na DPH i účetnictví

příloha zdaňování neziskových subjektů

odpočet výdajů na výzkum a vývoj

církevní restituce

praktické a přehledné účetní a daňové tabulky

netradiční pomůcka vhodná pro účetní,
podnikatele, kontrolní činnost

PRÁVNÍ STAV VČETNĚ
DAŇOVÉHO BALÍČKU 2020

Jiří Dušek

Daně z příjmů

**přehledy, daňové
a účetní tabulky**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Edice Účetnictví a daně

Ing. Jiří Dušek

**Daně z příjmů
přehledy, daňové a účetní tabulky**

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
tel.: 234 264 401, fax: 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 7 552. publikaci

Realizace obálky Vojtěch Kočí
Odborná redaktorka: Ing. Michaela Průšová
Počet stran 208
Třinácté vydání, Praha 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017,
2020
Vytiskla Tiskárna v Ráji, s. r. o., Pardubice

© **GRADA Publishing, a.s., 2020**

ISBN 978-80-271-1438-2 (pdf)
ISBN 978-80-271-1048-3 (print)

Obsah

Seznam přehledů	6
Seznam tabulek	9
Úvod	10
Přehledy	11
Tabulky	167
Příloha č. 1 – Co je a co není samostatnou věcí v budovách a stavbách.....	200
Příloha č. 2 – Protokol o likvidaci zásob	202
Příloha č. 3 – Výplata podílů na zisku	203
Příloha č. 4 – Finanční majetek – účtování a oceňování v roce 2020	204
Příloha č. 5 – Zdaňování neziskových subjektů v roce 2020	206

Seznam přehledů

Informace k daním	11
Soustava daní	12
Vždy mějte na paměti	13
Daňové souvislosti	14
Co je a není daňovým nákladem	15
Výdaje (náklady) FO	16
Daň stanovená paušální částkou (§ 7a)	17
Paušální výdaje	18
Výdaje paušálem u FO	19
Spolupracující osoby (§ 13)	20
Nedaňový náklad – nedaňový výnos	21
Opravy základu daně (§ 23)	22
Dodatečné vyměření daně	23
Daň stanovená podle pomůcek	24
Daň vybíraná srážkou (§ 38d)	25
Srážková daň z příjmů daňových rájů	26
Směrnice ATAD v ZDP	27
Solidární zvýšení daně a zálohy	28
Zdanění nerezidentů v ČR	29
Daně a poplatky	30
Závazné posouzení	31
Úrok z prodlení	32
Posečkání, prominutí daní a příslušenství	33
Evidence plateb v hotovosti	34
Brutace (§ 38s)	35
Některé daňové věci	36
Věcná břemena (služebnosti)	37
Směna	38
Narovnání	39
Výzkum a vývoj	39
Odpočet výdajů na výzkum a vývoj	40
Oznámení o záměru výzkumu a vývoje	41
Výdaje na výzkum a vývoj	42
Projektová dokumentace výzkumu a vývoje (§34c)	43
Odpočet na podporu odborného vzdělávání	44
Pojistná událost (na konci roku)	45
Zdanění dluhů (§ 23/3/a/11)	46
Uplatnění daňové ztráty	47
Období pro daň	48
Zálohy na daň z příjmů (§ 38a)	49
Výše záloh daně z příjmů (§ 38a)	50
Hospodářský rok	51
Přechod na hospodářský rok	52
Minimum daňové optimalizace	53
Dohody o provedení práce od 1. 1. 2014	54
Závislá práce x švarcsystém od 1. 1. 2012	55
Zaměstnanec – zaměstnavatel	56
Zaměstnanecké benefity	57
Rekvalifikace	58

Prohlubování a zvyšování kvalifikace	59
Motivační příspěvek studentům (§ 24/2/zu)	60
NSK (Národní soustava kvalifikací)	61
Náhrada mzdy za neschopnost	62
Stravování	63
Pití na pracovišti	64
Motivační pojištění	65
Motivační pojištění (§ 25/1/zn)	66
Slevové karty (§ 24/2/zd)	67
Evidence jízd	68
Paušální výdaj na dopravu	69
Výdaje na reklamu	70
Výdaje na reprezentaci	71
Reklamní předměty	72
Tiché víno – reklamní předmět	73
Reklamní soutěže a reklamní slosování	74
Výhry z hazardních her	75
Ekologické zdroje energie od 1. 1. 2011	76
Církevní restituce	77
Nezaplacené zdravotní a sociální pojištění	78
Manka a škody daňově	79
Co není daňovou škodou (§ 25/2)	80
Prokazatelně provedená likvidace zásob (§ 24/2/zg) od 1. 1. 2008	81
Škoda na cizím majetku	82
Bezúplatné plnění – limity – uznatelnost	83
Bezúplatné plnění daňově uznatelné	84
Komu a na co lze daňově darovat	85
Bezúplatná plnění na živel	86
Obdarovaný	87
Odměny dárcům krve	88
Členské příspěvky právnickým osobám	89
Profesní komory s povinným členstvím	90
Daňové přiznání FO	91
Oznámení o osvobozených příjmech FO	92
Domácnost	93
Služby péče o dítě v dětské skupině	94
Bytová potřeba (§ 15/3)	95
Nahodilý příjem (§ 10)	96
Nezaplacené náklady v DE	97
Předčasné ukončení zemědělské činnosti FO	98
Přechod z daňové evidence na účetnictví	99
Úmrtí podnikatele	100
Vyřazení motorového vozidla FO z OM	101
Jednatelé a společníci s. r. o.	102
Zdanění podílů na zisku a převodu podílů	103
Definice společností pro účely ZDP	104
Osvobození úroků a licenčních poplatků	105
Podmínky osvobození z podílů na zisku	106
Spojené osoby (§ 23/7)	107
Cena obvyklá – definice	108
Cena obvyklá (např. § 23/7)	109

Kdy lze úroky daňově od FO	110
Výprosa – výpůjčka – zápůjčka – úvěr	111
Bezúročné i úročené půjčky	112
Soukromé životní pojištění (§ 6)	113
Soukromé životní pojištění (§ 15)	114
Finanční náklady (§ 25/1/w)	115
Rychlý výpočet pro § 25/1/w	116
Vstupní cena majetku u FO (§ 29)	117
Odpisování majetku	118
Odpisové skupiny	119
Odpisy HM k výrobě sluneční energie (§ 30b)	120
Pěstitelské celky	121
Zvířata	122
Nehmotný majetek	123
Co není nehmotným majetkem	124
Odpisování nehmotného majetku (§ 32a)	125
Nehmotný majetek limity	126
ISO	127
Goodwill	128
Dotace	129
Preferenční limity (kvóty)	130
Odpisování movitých věcí	131
Movité věci a zvířata	132
Soubor majetku	133
Komponentní odpisování	134
Výhrada vlastnictví	135
Předčasné užívání, zkušební provoz	136
Povinné předání majetku – vyvolaná investice	137
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	138
Vstupní cena a technické zhodnocení (TZ)	139
TZ hrazené nájemcem	140
Podmínky řádného ukončení FL	141
Převod TZ na pronajímatele	142
Vstupní cena u pronajímatele	143
Výdaje nad rámec nájemného	144
Příjmy z prodeje hmotných movitých věcí (§ 4/1/c)	145
Pořízení majetku na úvěr	146
Finanční leasing (§ 21d)	147
Finanční leasing – doby odpisování	148
Odpisování nájemce u FL	149
Daňový výpočet FL	150
Odkoupení předmětu FL	151
Neodkoupení předmětu FL	152
Opravné položky pohledávek	153
Odpis pohledávky u dlužníka (§ 24/2/y)	154
Daňově výhodné vyřazení pohledávky	155
Vyřazení pohledávky do 30 000 Kč	156
Výše daňových opravných položek pohledávek	157

Postup vyřazení pohledávky	158
Postoupení pohledávek	159
Rezervy na opravy	160
Výše a výpočet rezervy na opravy	161
Rezervy – možné ukončení (ZoR § 7/4, 6)	162
Rezervy na likvidaci solárních panelů	163
Svěřenecký fond	164
Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.	165
Trestní odpovědnost právnických osob (zákon č. 418/2011 Sb. od 1. 1. 2012, novela č. 183/2016 Sb. s účinností od 1. 12. 2016)	166

Seznam tabulek

100	Základní schéma listu tabulky	167
102	Úrok z prodlení podle občanského zákoníku	168
103	Míra inflace	169
105	Státní dluh České republiky	170
110	Poplatky	171
120	Sazby DPH	172
160	Sazby zákonného pojištění odpovědnosti	173
190	Dny pracovního klidu	174
192	Letní čas	175
211	Stravné při tuzemských pracovních cestách od 1. 1. 2007	176
215	Daňový limit stravování	177
256	Průměrné ceny pohonných hmot – pro zaměstnance od 1. 1. 2007 – od 1. 1. 2009 i pro podnikatele	178
259	Sazby náhrad za používání silničních motorových vozidel	179
310	Sazba daně z příjmů právnických osob (podnikatelé)	180
315	Srážková daň	181
342/08	Měsíční daň z příjmů ze závislé činnosti běžná 2008 až 2020	182
	Měsíční zálohová daň se solidární daní	186
350	Technické zhodnocení	187
361	Výdaje procentem z příjmů u FO novela od roku 2018	188
362	Sleva na dani u FO od 2006	189
560	Poměrná část dovolené na zotavenou	190
570/19	Nezabavitelná částka pro výpočet srážek ze mzdy 2019	191
570/00	Nezabavitelná částka pro výpočet srážek ze mzdy 2020	192
710	Sazby sociálního a zdravotního pojištění	193
712	Minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění OSVČ	194
715	Maximální vyměřovací základ soc. zdr. pojištění	195
720	Minimální mzda	196
721	Přepočet minimální hodinové mzdy	197
740	Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	198
750	Invalidní daň a průměrná mzda	199

ÚVOD

Dostává se vám do rukou další publikace z řady „Předpisy v přehledech“ (DPH – zákon s přehledy, Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech, Vyhněte se chybám v účetnictví). Formu těchto publikací můžeme přirovnat k „předpisovým aforismům“. Proč? Jejich hlavní předností je stručnost. Mají snahu říci co nejvíce, co nejvýstižněji, a to vše na jediné stránce. A pokud některý přehled pro vás není užitečný, tak vás aspoň nezdrží.

Důležité upozornění: jedná se o stručné přehledy, proto zde nejsou podány vyčerpávající informace u dané problematiky. Je vždy nutné k tomu mít i platné znění předpisů.

Daně z příjmů jsou v současné době nejrozsáhlejší daňový zákon. Jeden a tentýž problém je obecně v předpisech řešen na mnoha místech. První část publikace tvoří přehledy, které komplexně a co nejstručněji uvádějí to nejdůležitější k danému problému. Jednotlivé odkazy na předpisy umožňují najít vše potřebné v předpisech.

Do druhé části publikace jsou zařazeny praktické daňové a účetní tabulky. Některé jsou všeobecně známé, ale jsou zde i tabulky, které vám mohou pomoci v daňové optimalizaci a kontrolní činnosti. Daňové tabulky jsou pomůckou, do které lze nahlédnout, je-li třeba rychle zjistit nějaké číslo.

U většiny tabulek je uveden i historický přehled, a tak nemusíte vyhledávat potřebné starší údaje v rozsáhlé literatuře. Pro porovnání v čase je uvedeno procentuální, popř. absolutní srovnání. Účinnou pomůckou jsou i citace z předpisů a minimum nejdůležitějších údajů týkajících se dané oblasti. Každá tabulka je doplněna pro oživení méně známým českým příslovím. (Čerpal jsem z knihy „Česká přísloví“, D. Bittnerová, F. Schindler, Karolinum, Praha 1997.)

Pro odkazy na nový občanský zákoník (NOZ) a zákon o obchodních korporacích (ZOK) jsem použil publikaci Převodní tabulky a rejstříky (Sagit, 2012).

Publikace je určena nejen těm, kteří se již touto problematikou běžně zabývají, ale také těm, kteří se s touto oblastí teprve seznamují a hledají přehlednou a srozumitelnou orientaci. Je určena všem účetním, daňovým poradcům, auditorům, studentům a pracovníkům finančních úřadů.

Skutečností je, že daňové zákony jsou čím dále složitější. Proto platí:

„Daně jsou jako slunce, čím déle do nich hledíš, tím méně vidíš.“ xy

Předem děkuji za případné náměty či připomínky.

Děkuji Ing. B. Čuhlovi za přehled Soukromé životní pojištění a za aktuální tabulku 570 a Ing. B. Holečkovi za aktuální přílohu č. 5 a 9.

Své náměty, připomínky či vlastní zkušenosti můžete posílat na adresu autora e-mail: dusek.jiri@tiscali.cz.

autor

Informace k daním

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- Novelty zákonů v Poslanecké sněmovně:
  - Poslanecká sněmovna – záložka Dokumenty – zde je: Ke sněmovním tiskům vytváříme několik rejstříků: .....dle navržených změn předpisů Sbírký zákonů – zde zadáte číslo zákona a máte k dispozici všechny dokumenty, kde je tento předpis měněn.
Doporučení: využijte Důvodové zprávy jednotlivých navržených novel.
- Nejvyšší správní soud:
  - záložka Rozhodovací činnost – a zde např. Judikatura správních soudů
- Generální finanční ředitelství (GFR) – stanoviska a pokyny
  - Pokyn D-22 (ze dne 6. 2. 2015).
- Zápisy z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR s MF ČR (<http://cds.mfcr.cz/> – Daně a poplatky – Příspěvky KV KDP v menu poslední)
- Zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní

Soustava daní

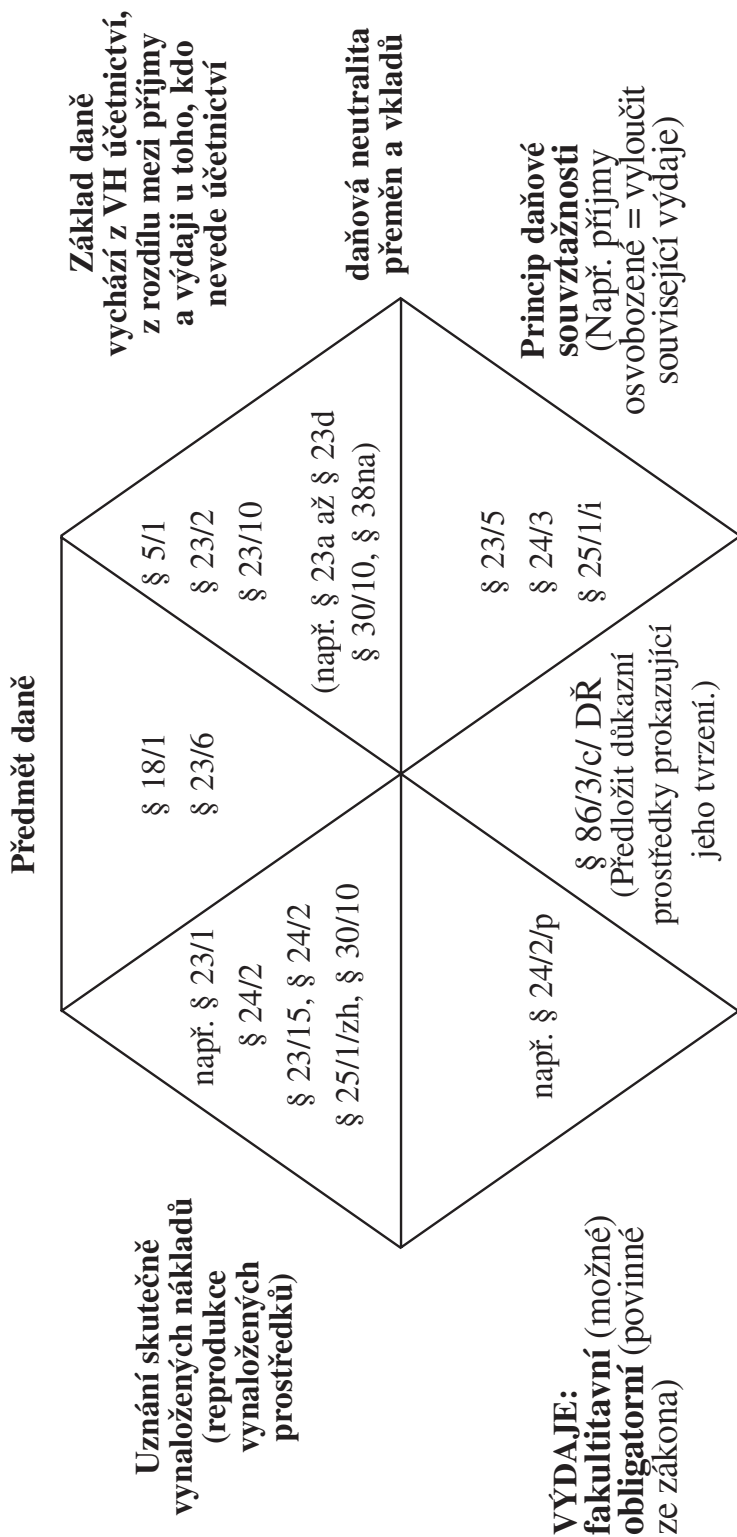
- **HMOTNÉ:**
  - **Příjmé:**
    - Daně z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb.)
    - Daň z nemovitých věcí (zákon č. 338/1992 Sb.)
    - Daň z nabytí nemovitých věcí (zákon č. 340/2013 Sb.) – od 1. 1. 2014
    - Daň dědičná (zákon č. 357/1992 Sb.) – od 1. 1. 2014 zahrnuto do daní z příjmů
    - Daň darovací (zákon č. 357/1992 Sb.) – od 1. 1. 2014 zahrnuto do daní z příjmů
    - Daň z převodu nemovitostí (zákon č. 357/1992 Sb.)
    - Daň silniční (zákon č. 16/1993 Sb.)
    - Daň z hazardních her (zákon č. 187/2016 Sb.)
  - **Nepříjmé:**
    - Daň z přidané hodnoty (zákon č. 235/2004 Sb.)
    - Daně spotřební (zákon č. 353/2003 Sb.)
    - Daně ekologické (zákon č. 261/2007 Sb.)
      - Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
      - Daň z pevných paliv
      - Daň z elektřiny
- **PROCESNÍ:**
  - Správa daní a poplatků (zákon č. 337/1992 Sb.)
  - Daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb. platný od 1. 1. 2011)
  - Soudní řád správní (zákon č. 150/2002 Sb.)

Vždy mějte na paměti

Tataž věc (problém) – z jakého pohledu se na ni dívám:

- k jakému datu!
  - o jak velkou problematickou částku se jedná
  - vede účetnictví x nevede účetnictví
  - kalendářní rok x hospodářský rok
  - podnikatel x nepodnikatel
  - fyzická osoba (FO) x právnická osoba (PO)
  - zaměstnavatel x zaměstnanec
  - pronajímatel x nájemce
  - daně z příjmů x DPH
  - daně z příjmů x jiné daně
  - občanský zákoník x obchodní zákoník
  - tuzemsko x cizina
  - peněžní x nepeněžní plnění
  - přeměny x nepřeměny
  - od kdy je účinnost ustanovení zákona:
    - ode dne platnosti zákona
    - od zdaňovacího období, které započalo v roce ...
    - od účetního období, které započalo v roce ...
  - zda-li nejde o zneužití práva
- A pokud něco vypadá velice daňově či finančně výhodně, je to většinou krajně podezřelé.

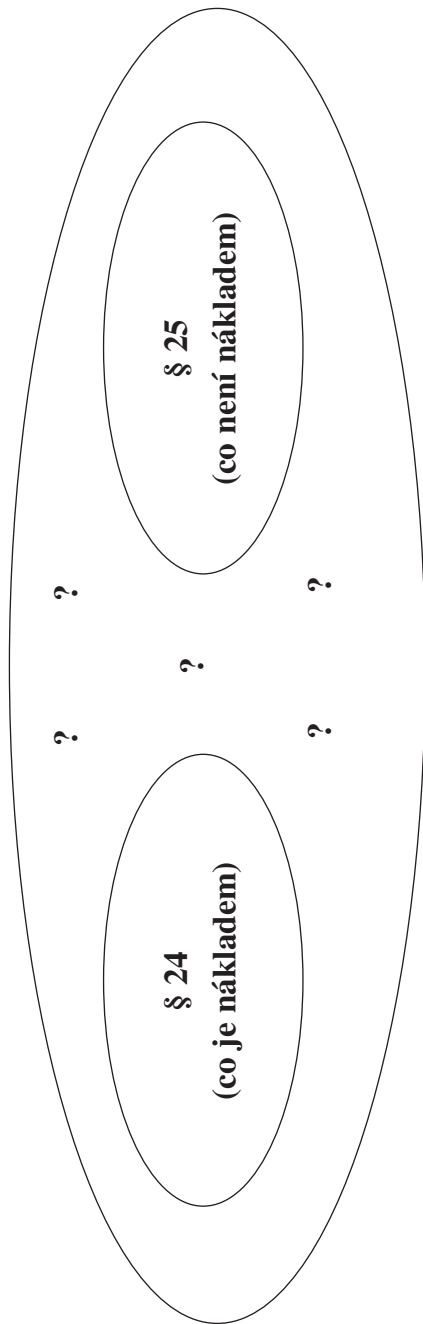
Daňové souvislosti

Důkazní břemeno je většinou na poplatníkovi

Co je a není daňovým nákladem

Zákon o daních z příjmů uvádí některé náklady, které jsou daňové a které ne. Základ daně se ještě o některé částky zvyšuje (§ 23/3/a) nebo snižuje (§ 23/3/b, nebo lze snížit c). Zbývá ovšem ještě mnoho případů, které zákon jednoznačně neřeší!

(Rambouskovo schéma)

- Za příjmy se považuje plnění (§ 23/6):
  - peněžní
  - nepeněžní (oceněné podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku)

Výdaje (náklady) FO

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich (§ 5/1)	Příklady	§ 7/3	§ 9/3	§ 10/4	§ 24/1
DOSAŽENÍ (přítomnost)	– provozní výdaje (nejsou to odpisy)	X	X	X	X
ZAJIŠTĚNÍ (i budoucnost)	– správa majetku	X	X	–	X
UDRŽENÍ (i budoucnost)	– odpisy majetku	X	X	–	X

Daň stanovená paušální částkou (§ 7a)

- GŘ vydalo Pokyn D-30 ke stanovení daně paušální částkou ze dne 5. 12. 2016
- Může mít zaměstnanec i spolupracující manželku (manžela). Nesmí být společníkem společnosti.
- Daň stanovená paušální částkou činí nejméně 600 Kč za zdaňovací období (§ 7a/4)
- Roční výše příjmů v bezprostředně předcházejících 3 zdaňovacích obdobích nepřesáhla 5 000 000 Kč (§ 7a/1) – bez příjmů podle § 6, osvobozených a zdaněných zvláštní sazbou
- Pokud bude jiný druh příjmů, než který byl nahlášen FÚ, pak pokud je tento zdaňovaný příjem ve zdaňovacím období vyšší než 15 000 Kč (§ 7a/5):
  - Povinnost podat daňové přiznání
  - Tímto se ruší rozhodnutí o dani stanovené paušální částkou
- Správce daně:
  - Může stanovit na základě žádosti poplatníka podané nejpozději do 31. ledna (§ 7a/1)
  - Daň stanoví po projednání s poplatníkem do 15. května běžného zdaňovacího období (§ 7a/3)
  - Může stanovit daň paušální částkou až na 3 zdaňovací období (§ 7a/5)
  - Může zrušit od následujícího období, pokud jsou příjmy vyšší (§ 7a/6)
  - O výši paušální daně sepíše protokol o ústním jednání (§ 7a/7)
- Poplatník je povinen vést jednoduchou evidenci o výši dosahovaných příjmů, výši pohledávek a o hmotném majetku (§ 7a/7)
- Tato daň je splatná do 15. prosince běžného zdaňovacího období (§ 7a/8). Zálohy se neplatí (§ 38a/2/d).
- Pokud poplatník opustí režim daně stanovené paušální částkou – žádný daňový dopad.

Paušální výdaje

- = výdaje % z příjmů – od 1. 1. 2013 určeny maximální limity.
- Lze i u podvojného účetnictví (je to procento z příjmů nikoliv z výnosů)
- Dodatečné přiznání (tvrzení):
  - z paušálu na skutečné – nelze zpětně měnit (§ 7/7 poslední věta)
  - ze skutečných na paušál – lze
- V takto stanovené částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje (§ 7/8, § 9/5)
- Paušální výdaje u dílčího základu daně (§ 7) nelze kombinovat se skutečnými výdaji.
- Povinnost vést evidenci o příjmech a pohledávkách (§ 7/8, § 9/5, § 10/4 jen o příjmech)
- Odpisování – při uplatnění paušálních výdajů (§ 26/8):
  - nelze uplatnit odpisy (paušál obsahuje všechny náklady)
  - nelze o tuto dobu prodloužit odpisování (odpisy se vedou jen evidenčně)
- Při přechodu ze skutečných na paušál:
  - dodanění zásob a pohledávek (§ 23/8 – předposlední věta)
  - základ daně se upraví za předchozí zdaňovací období a poplatník není v prodlení, pokud daň zaplatí do dne podání daňového přiznání (§ 23/8 poslední věta)
- Pokud zpět na skutečné – nelze uplatnit výdaje spojené s provozními dluhy do výdajů (§ 25/1/zd)
- Příjmem je obdrženy dobropis

Výdaje paušálem u FO

- Procenta a limity uvedeny v tabulce 360 a v tabulce 361 od roku 2017
- Paušální výdaje u dílčího základu daně (§ 7) nelze kombinovat se skutečnými výdaji. Tj. veškeré činnosti z podnikání dle tohoto § 7 jsou vykázány ve skutečných výdajích nebo všechny paušálem.
- Použití paušálních výdajů nelze použít, pokud se příjmy a výdaje nerozdělují:
  - stejným poměrem (§ 12/1):
    - ze společnosti
    - ze společenství jmění
  - mezi spoluvlastníky podle vlastnických podílů (§ 12/2)

Příklad: dva poplatníci ze společnosti

Rozdělení příjmů a výdajů mezi sebou	Příjmy	Výdaje
rovným dílem – správně	70 : 30	70 : 30
nerovným dílem – chybně	70 : 30	60 : 40

- Odpisování majetku:
  - Majetek pořízen před přechodem na paušál – tento majetek se odepisuje jen evidičně a to v maximální výši při rovnoměrném odpisování. O tuto dobu se neprodlužuje doba odpisování (§ 26/8).
  - Majetek byl pořízen v době použití paušálu – tento majetek se neodepisuje. Odpisování lze zahájit prvním rokem při přechodu na skutečné výdaje.
- Přechod ze skutečných výdajů na paušální a naopak je řešen v § 23/8. Tyto přechody jsou vždy s daňovými dopady, a to ve zdaňovacím období, kdy ke změně uplatňování výdajů došlo.
- Dodatečné priznání – pokud byly uplatněné výdaje:
  - paušálem – nelze změnit dodatečným priznáním na výdaje skutečné (§ 7/7 – poslední věta)
  - skutečné – lze změnit dodatečným priznáním na výdaje paušální (§ 23/8 – poslední věta)

Spolupracující osoby (§ 13)

- Je to spolupracující (§ 13/1):
  - a) manžel
  - b) osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti
  - c) člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu
- Výše podílů na příjmech a výdajích musí být stejná (§ 13/2) – příklady:

Rozdělení příjmů a výdajů mezi dva poplatníky	Příjmy	Výdaje
Rovným dílem	70 : 30	70 : 30
Nerovným dílem – chybně	70 : 30	60 : 40

- Limity rozdělení (§ 13/2):

	max %	max za zdaň.období	max měsíčně
Manžel (§ 13/3)	50 %	540 000	45 000
Ostatní (§ 13/2)	30 %	180 000	15 000

- Příjmy a výdaje nelze rozdělovat (§ 13/4):
  - a) na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku
  - b) na dítě v měsících, kdy je na něj uplatňováno daňové zvýhodnění
  - c) na manžela, je-li na něj uplatňována sleva
  - d) na a od poplatníka, který zemřel